

Väliraportti talouden tasapainotuksen etenemisestä

Kaupunginhallitus 09.03.2026 § 48
660/02.00.02/2025

Tausta

Viitasaaren kaupunki tasapainottaa talouttaan niin, että samalla turvataan kaupungin elinvoima sekä lakisääteisten palveluiden toteuttaminen. Tasapainotustyössä myös vahvistetaan talouden kestävyyttä ja parannetaan ennakoitavuutta. Viitasaaren kaupungin talouden tasapainotussuunnitelman päivittäminen on aloitettu maanantaina 26.1.2026, kun tehtävää varten luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista asetettu taloustyöryhmä kokoontui ensimmäisen kerran.

Ensimmäisessä kokouksessa päätettiin muun muassa tasapainotustyön periaatteista ja aikatauluista. Sopeutustavoitteeksi asetettiin 2-2,5 miljoonan euron säästöt vuosina 2026-2029.

Tasapainotuksen tueksi on valmisteltu erilaisia painelaskelmia sekä tehty vertailua vastaavan kokosiin kuntiin. Analyysien pohjalta on todettu, että Viitasaarella palveluiden toimintakate asukasta kohden on keskimääräistä suurempi ja esimerkiksi varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukion, kansalaisopiston, taiteen perusopetuksen sekä nuoristoiminnan kulut ovat verrattain kalliita. Näiden lisäksi muun muassa työllisyyspalvelut ja panostukset elinkeinoelämän edistämiseen ovat verrattain korkeat. Kaupungin tuottamien palveluiden nettokustannus eroaa kuntatyyppin (+/-30 % asukasluvultaan vastaavien kuntien keskiarvo) ja Manner-Suomen kuntien keskiarvosta tilinpäätöksen 2024 lukemien perusteella. Talouden tasapainotus ei kuitenkaan vaadi "tuhkat pesästä" -sopeutusta, vaan palaamista ja laskeutumista keskeisimmissä perustehtävissä kansalliseen keskiarvoon sekä vapaaehtoisesti tuotettavien palveluiden kokonaisuuden kohtuullistamista.

Keskeisenä periaatteena talouden tasapainottamistyössä on pysyvien säästöjen löytäminen niin, että palvelut sopeutetaan vuosittain käytössä olevaan rahoitukseen. Keinoja ovat menojen vähennykset, tulojen lisäykset sekä rakenteelliset muutokset ja palveluiden tuotantotavat.

Viitasaaren kaupungin talous ei ole kriisitilanteessa, sillä aiemmilta vuosilta kertyneitä ylijäämiä on kaupungin taseessa. Kuntien talouteen vaikuttavat merkittävästi esimerkiksi väestönkehitys, verotulot, valtionosuudet, yleinen taloustilanne sekä valtakunnalliset uudistukset esimerkiksi työllisyydenhoidossa. Talouskehityksen mukaisesti myös Viitasaarella on sopeutettava kaupungin tulorahoituksen suhde menoihin.

Kevään aikataulu

Taloustyöryhmä on kokoontunut toisen kerran 2.3.2026 ja kokoontumisia jatketaan säännöllisesti maaliskuussa. Helmikuun ajan työtä tehtiin operatiivisella tasolla, muun muassa henkilöstökyselyn ja eri palvelualueilla toteutettujen haastatteluiden toimesta. Viitasaaren kaupunki on mukana FCG Oy:n Kestävä Kuntatalous II-hankkeessa, jonka kautta on saatavilla myös asiantuntijatyötä tasapainotustyön ja laskelmien teon tueksi.

Tasapainottamissuunnitelmaan liittyvää työtä ja kokoontumisia on jaksotettu niin, että kaupunginvaltuutetuille suunnitelma esitellään

sisäisessä iltakoulussa 23.3. ja 20.4. ja varsinainen päätöksenteko tasapainottamissuunnitelman hyväksymiseksi kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa on huhti-toukokuun 2026 vaihteessa.

Kaupunginjohtaja ja talous- ja tietohallintojohtaja avaavat kokonaisuutta lisää kaupunginhallituksen kokouksessa.

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi ja talous- ja tietohallintojohtaja Salla Manni, puh. 040 579 8702, salla.manni@viitasaari.fi.

Oheismateriaali:

- Viitasaari-taloustyöryhmä 2.3.2026 -diat ja painelaskelma
- Viitasaari taloustyöryhmä 26.1.2026 -diat ja painelaskelma

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi talouden tasapainotuksen tilanteen.

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi talouden tasapainotuksen tilanteen.

Merkitään pöytäkirjaan, että talous- ja tietohallintojohtaja saapui kokoukseen klo 18:48 tämän pykälän esittelyn aikana.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-